

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ Ζ. ΣΟΥΡΛΑ

**ΗΠΕΙΡΟΣ
ΚΑΙ
ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΚΟΜΙΤΣΑΣ
ΑΦ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 55789
ΠΡΩΤ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 3/9/2014
ΕΣΤΙΝ ΕΡΕΥΝΑ

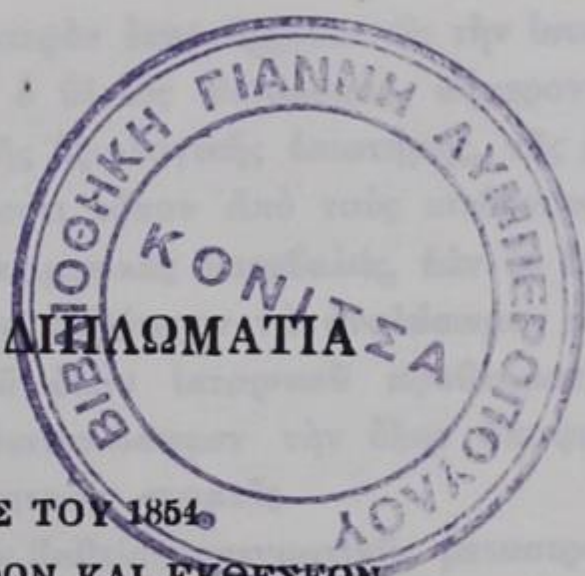
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΗΣΙΑΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΗΣΙΑΣ

Το Επιστημονικό Κέντρο Ερευνας και Διδακτικής Βοήθειας (ΕΚΕΔΒ) αποτελείται από τους κ.κ. [names] και έχει ως σκοπό την διεξαγωγή ερευνητικών εργασιών και την παροχή βοήθειας στους ερευνητές. Το ΕΚΕΔΒ λειτουργεί ως κέντρο συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των ερευνητών και των φορέων που υποστηρίζουν την έρευνα. Το ΕΚΕΔΒ είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και την διεξαγωγή των ερευνητικών εργασιών και την παροχή βοήθειας στους ερευνητές. Το ΕΚΕΔΒ είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και την διεξαγωγή των ερευνητικών εργασιών και την παροχή βοήθειας στους ερευνητές.

1. Το ΕΚΕΔΒ είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και την διεξαγωγή των ερευνητικών εργασιών και την παροχή βοήθειας στους ερευνητές. Το ΕΚΕΔΒ είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και την διεξαγωγή των ερευνητικών εργασιών και την παροχή βοήθειας στους ερευνητές.

ΗΠΕΙΡΟΣ ΚΑΙ ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Η ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1854

ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΥΣΤΡΙΑΣ (ΒΙΕΝΝΗΣ)
ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ

I

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ

Ἑπὶ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ Ζ. ΣΟΥΡΛΑ

Διευθυντοῦ Διδασκαλείου Ἰωαννίνων

Ὅλαι αἱ σύγχρονοι ἱστορικαὶ περιγραφαὶ διελαύνονται ἀπὸ δύο μεγάλας τάσεις καὶ δύο μεγάλα ρεύματα τὰ ὅποια χωρὶς νὰ εἶναι τελείως χωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων ἐν τούτοις δύνανται νὰ προσδίδουν τὴν ὄψιν τῆς ἀνεξαρτησίας των κατὰ διαφόρους βαθμοὺς ἰσχύος καὶ δυνατότητος.

Πᾶσα δὴλον ὅτι σύγχρονος ἱστορικὴ περιγραφή καὶ ἀπασχόλησις ἐπιδιώκει ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐρευνήσῃ ἀπώτερα αἰτία¹, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ κατατανοήσῃ τὰς ἐνυπαρχούσας ἀξίας (Werthe).

Δεδομένου ὅμως ὅτι αἱ κατηγορίαι τῶν ἱστορικῶν αἰτίων εἶναι πολλαπλαῖ καθίσταται δυσχερὴς ἡ συνοχὴ τῆς πολυπλόκου οὐσίας πάσης μεγαλυτέρας ἱστορικῆς περιόδου, κατὰ τὸν βαθμὸν δὲ καθ' ὃν ἡ μία ἢ ἡ ἑτέρα τῶν αἰτιότητων ἐκδηλοῦται χαρακτηρίζονται καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐπιστήμην αἱ διάφοροι τάσεις.

¹) Τοιαύτας δὲ κατηγορίας ἱστορικῶν αἰτίων ὁ πολὺς ἱστορικὸς Meinecke (Καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου) διακρίνει τρεῖς :

- α) Μηχανικὴν αἰτιότητα
- β) Βιολογικὴν αἰτιότητα
- γ) Πνευματικο-ἠθικὴν αἰτιότητα.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἐκυριάρχησεν εἰς τὴν ἱστορικὴν περιγραφὴν ἡ αἰτιώδης ἄποψις καὶ ὁ ὑλικὸς θετικισμὸς, σήμερον ὅμως ἤρχισε νὰ τονίζεται ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀξιολογικῆς ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας ἡ μαγικὴ λέξις «σύνθεσις» προφυλάσσει τόσον ἀπὸ τοὺς κινδύνους μιᾶς ἀποστεώσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰς ὑποκειμενικὰς ὑπερβολὰς, ἐὰν δὲ θὰ ἠθέλομεν μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ Meinecke βαθύτερον νὰ ἀναλύσωμεν τὴν κατάστασιν τῆς σημερινῆς θέσεως τοῦ ὅλου ἱστορικοῦ προβλήματος, θὰ ἠδυνάμεθα συντόμως ὡς ἐξῆς νὰ διατυπώσωμεν τὴν ὅλην ἄποψιν ἀπὸ τῆς βαθυτέρας ἱστορικῆς κοσμοθεωρητικῆς σκοπιᾶς.

Σήμερον διανύομεν ἐποχὴν μιᾶς βαθείας πνευματικῆς μεταστροφῆς¹, πρὸ παντὸς δὲ εὐρισκόμεθα ἀντιμέτωποι μιᾶς ριζικῆς μεταστροφῆς τῆς ἱστορικῆς συνειδήσεως². Ἐπιζῶμεν ἓνα θρίαμβον τοῦ ὑποκειμενισμοῦ (Subjectivismus) μὲ τὰ ἐν ἐξελίξει δύο ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἱστορικὰ ρεύματα, δηλαδὴ τῆς ἐρεῦνης ἀφ' ἑνὸς αἰτιωδῶν σχέσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς κατανοήσεως καὶ ἀπεικονίσεως ἀξιῶν.

Ἐὰν ὅμως ἐρευνήσωμεν τὴν ἐργασίαν τῆς ἰδιαιτέρας ἐπαγγελματικῆς ἱστορικῆς ἀπόψεως, θὰ ἴδωμεν ὅτι αὕτη ἐλάχιστα εἶναι ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθειμένας ἀπόψεις, ἀλλ' ἐνῶ τοῦτο εἶναι ἀληθές, πλὴν τῶν μεμονωμένων ἐξαιρέσεων, διὰ τὴν καθόλου συγγραφικὴν κατεύθυνσιν, εἶναι ἀφ' ἑτέρου πιστοποιημένον ὅτι ἡ ψυχικὴ διάθεσις τῆς ἐν ἐξελίξει γενεᾶς ποθεῖ νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς πολιτιστικῆς μηχανοποιήσεως τῆς Ζωῆς καὶ τῆς τεραστίας ἰσχύος τῶν μαζῶν.

Ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα τάσις καθισταμένη ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἰσχυροτέρα μέλλει νὰ ἀποβῆ ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς ἱστορικῆς Ἐπιστήμης.

Ἡ ἱστορικὴ δῆλον ὅτι πύξις τοῦ μέλλοντος θὰ δεικνύη, κατὰ τὸν Meinecke, εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἐρευνῶν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ἐν πρώτοις μὲν οὐδεμίαν αἰτιότητα ἄνευ ἀξιῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ δεύτερον λόγον οὐδεμίαν ἀξίαν ἄνευ αἰτιωδῶν σχέσεων.

1) α) Πρὸβλ. *Karl Joël*. Die philosophische Krisis der Gegenwart.

β) *Arthur Liebert*. Die geistige Krisis der Gegenwart.

γ) *H. Rickert*. Die Grenzen der naturwissenschaftlichen Begriffsbildung, eine logische Einleitung in die historischen Wissenschaften. Tübingen 1921.

δ) *W. Windelband*. Geschichte und Naturwissenschaft (Rektoratsrede in Präludien 4 ἐκδ. 1911 Tübingen.

ε) *N. Βλάχου*. Θεωρητικὰ καὶ μεθοδολογικὰ προβλήματα ἐν τῇ Ἱστορίᾳ. 1925. Ἀθήναι.

2) *Friedrich Meinecke*. «Grundfragen der modernen Historismus».

Ἡ ἐξίσωσις ὅμως τῶν δύο αὐτῶν τάσεων θὰ παραμείνη πάντοτε ὡς καὶ τι ἰδεῶδες, διότι ἡ προβληματικότης τῶν συγχρόνων γεγονότων καὶ τοῦ συγχρόνου σκεπτικοῦ εἴδους κατέστρεψε τὴν ἁρμονίαν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐπιζήση ἀπὸ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀπόψεως τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν.

Ἄλλ' ὅπως εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ μονομέρεια δὲν δύναται νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν συνταρακτικὴν δύναμιν τοῦ περιβάλλοντος, οὕτως ἐπίσης ἰσχύει ὅτι ἡ τάσις πρὸς ἁρμονίαν πρέπει νὰ παραμείνη ἐν ἐνεργείᾳ διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς καταστάσεως ἐν γένει τοῦ πολιτισμοῦ.

Κατόπιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐντοπιστικῆς προεισαγωγικῆς ἀπόψεως προβάλλει σαφῆς ἡ διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος ὁδός, ἣτις ὅμως δὲν εἶναι τόσον βρατὴ ὅσον μέχρι τοῦδε, διότι ἡ ἀπόρριψις τοῦ περιττοῦ ἀπὸ τὰς ἐκάστοτε μορφῆς τῆς Ζωῆς προϋποθέτει προώθησιν τῶν ἐπὶ μέρους εἰς τὴν σφαιρᾶν τῆς συγχρόνου φιλοσοφικο—ἱστορικῆς ἀπόψεως.

Διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ὅμως ἀδρομερῆ ἐξερεύνησιν οἰασδῆποτε ἱστορικῆς ἐποχῆς περιόδου, εἶναι ἀπαραίτητος πάντοτε ἡ χρῆσις τῶν ἀπαραιτήτων καὶ εἰδικῶν ἱστορικῶν πηγῶν, συνελῶς ἡ διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος παράθεσις ὑλικοῦ ἐκ τῶν διαφόρων ἀρχείων εἶναι κατὰ τοσοῦτον πολύτιμος ὅσον πολυτιμότερα τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἠντλήθη τὸ ἱστορικὸν ὑλικόν¹. Εὐτυχήσαντες νὰ ἐργασθῶμεν ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βιέννης τῇ βοήθειᾳ τοῦ καθηγητοῦ Smithal καὶ ἀναζητοῦντες εἰς τὸ περίφημον αὐτὸ ἀρχεῖον ἄλλης ἱστορικῆς περιόδου τῆς Ἡπειρωτικῆς ἡμῶν ἱστορίας σχετικὰ ἔγγραφα, ἀνεύρομεν σειρὰν τοιούτων ἀναφερομένων καὶ εἰς τὴν νεωτέραν Ἡπειρωτικὴν μας ἱστορίαν καὶ δὴ τὴν Ἡπειρωτικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1851² τὴν παρὰ πόδας δημοσίευσιν τῶν ὁποίων, κα-

¹) Διὰ τὴν συγγραφὴν ἰδίᾳ τῆς Ἡπειρωτικῆς μας ἱστορίας προνοοῦμεν ὅτι μόνον τὰ Ἀρχεῖα Βενετίας, Βιέννης, Ρώμης δύνανται νὰ παράσχουν ἄφθονον καὶ πολύτιμον ὑλικόν.

Ὡσαύτως εἰς τὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνευρεθῇ ὄχι μόνον ὑλικόν διὰ τὰ Ἡπειρωτικὰ καθόλου γεγονότα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν ἰδίᾳ τῶν μνημείων καὶ τυχῶν τῆς θρυλικῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων.

Πολύτιμον ἐπίσης συμβολὴν διὰ τὰ Ἡπειρωτικὰ γεγονότα ὠρισμένων ἱστορικῶν περιόδων δύναται νὰ παράσχῃ καὶ ἡ μελέτη τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἰονίου Πολιτείας.

²) Ἀραβαντινοῦ, Χρονογραφία Ἡπείρου 1856 σελ. Ε.

α) Παπαρηγοπούλου, Ἱστορία ΣΤ. σελ. 287-288.

β) Λοπρῆ, Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Τόμ. Α'. σελ. 224-227.

γ) William Miller, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μετάφρασις Καιροφάλα σελ. 58.